

Zápis ze čtvrtého zasedání
Kolegia expertů k výkonu rozsudků Evropského soudu pro lidská práva
a provádění Evropské úmluvy o lidských právech konaného dne 28. února 2018

Dne 28. února 2018 se na Ministerstvu spravedlnosti od 13:30 hodin konalo čtvrté zasedání Kolegia expertů k výkonu rozsudků Evropského soudu pro lidská práva a provádění Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen po řadě „Kolegium“, „Soud“ a „Úmluva“) jako poradního orgánu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudem.

H. – BLOKHIN PROTI RUSKU

Zástupkyně KVZ *E. HODYSOVÁ* informovala, že v návaznosti na loňské zasedání Kolegia byla vytvořena pracovní skupina k řízením ve věcech dětí mladších 15 let o činu jinak trestném s cílem vedení podrobné debaty a navržení případných legislativních i nelegislativních opatření pro posílení jejich právního postavení v daném řízení. První jednání proběhlo dne 18. ledna 2018, pro jehož potřeby byl vytvořen podkladový materiál shrnující problematické aspekty platné právní úpravy, a to jak ve světle rozsudku Soudu ve věci *Blokhin proti Rusku*, tak ve světle kolektivní stížnosti *International Commission of Jurists proti České republice* podané k Evropskému výboru pro sociální práva v dubnu 2017. Na jednání nepanovala shoda o potřebnosti novelizace dané právní úpravy a z pěti nastíněných aspektů se stihl částečně probírat jen první, a sice otázka obligatorního právního zastoupení dítěte v předprocesní fázi řízení. Z debaty vyplynula potřeba získat více dat z praxe pro určení nutnosti novelizace. Za tímto účelem byl požádán o analýzu Institut pro kriminologii a sociální prevenci (dále jen „IKSP“). Na základě dosavadní komunikace s IKSP bylo ale zjištěno, že IKSP má přístup pouze k uzavřeným spisům, a to pouze soudních, a nikoli i policejních. Ohledně možné spolupráce KVZ od IKSP prozatím neobdržela oficiální stanovisko; to však bude vyžádáno.

L. ZAMBOJ z Poradny pro občanství, občanská a lidská práva uvedl, že podporuje obligatorní zastoupení dítěte advokátem od prvního úkonu v řízení, jelikož OSPOD může být ve střetu zájmů pro svou možnou dřívější aktivitu v dané věci. Dále upozornil na nález ÚS (sp. zn. II. ÚS 1945/08 ze dne 2. dubna 2009), podle něhož uložení ústavní výchovy, a tím spíše i ochranné výchovy, představuje nejen zásah do soukromého a rodinného života, ale i zásah do osobní svobody. V neposlední řadě uvedl, že se daná problematika týká i třetích osob, kdy se například matka může domoci odškodnění za odloučení od svého dítěte.

Zástupkyně legislativního odboru *P. BELLOŇOVÁ* nejprve uvedla, že oceňuje jednání pracovní skupiny. Poznamenala, že je třeba vést další diskuse, jelikož se ani ve věci obligatorního zastoupení advokátem zatím nedospělo k ideálnímu řešení. Získání dostatečných empirických podkladů bude pro případnou novelizaci nutností. Za vhodné považuje komplexnější řešení dané otázky, a tedy i zvážení nelegislativních opatření. Za praktické překážky označila náklady nebo nedostatek specializovaných advokátů věnujících se zastupování dětí. Posoudit je třeba i režim v zařízeních, kam jsou děti umísťovány v případě těch nejzávažnějších činů, kdy bylo zmiňováno, že se blíží režimu ve věznicích pro dospělé.

L. RYBOVÁ z Českého helsinského výboru podotkla, že v červnu 2018 bude Česká republika zasílat zprávu OSN o plnění Úmluvy o právech dítěte. Výbor pro práva dítěte posledně dal České republice řadu doporučení, která mj. poukazují na nutnost zajistit dětem minimální standardy garantující jim srovnatelná práva, která by jim náležela v klasickém trestním řízení. Navrhuje, aby bylo Kolegium na příštím zasedání s touto zprávou seznámeno, aby i na jejím základě mohly být určeny další potřebné kroky.

Zástupce NSZ *J. CHROMÝ* stvrdil zájem NSZ o účasti na dalších jednáních pracovní skupiny i přes nepřítomnost jeho zástupce na prvním jednání a negativní stanovisko k navrhovaným legislativním změnám.

Zástupce Úřadu vlády *J. MACHAČKA* ke zprávě k Výboru pro práva dítěte uvedl, že žádné reformy v dané oblasti přijaty nebyly, i když jsou diskutovány, přičemž případná doporučení Výboru označil za možnou inspiraci pro další práci. Bude rád za další hledání vhodných řešení. Souhlasí, že OSPOD není vhodný pro zastupování dítěte v tomto řízení.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí další podněty pro diskusi v dané oblasti a vyjádřilo přání, aby pracovní skupina pokračovala ve své činnosti. Zároveň vyzvalo legislativní odbor MSpr, aby s ohledem na komplexnost daného problému ve věci hrál aktivní úlohu.

Praha, 4. dubna 2018